

POLITICAL SCIENCE

(Semester-IV)

Time Allowed : Three Hours

Maximum Marks : 70

Note : Attempt two questions each from Sections A and B carrying 10½ marks each and the entire Section C consisting of 14 short answer type questions carrying 2 marks each.

SECTION-A

- I. Evaluate the appointment and powers of Prime Minister.
- II. Discuss the composition of State Council of Ministers and also discuss the powers of Chief Minister.
- III. Elaborate the composition and role of Supreme Court in Indian Constitution Process.
- IV. What do you understand by Judicial Activism ? Discuss its importance.

SECTION-B

- V. Discuss various characteristics of Political System.
- VI. Critically discuss Dalit Politics in India.
- VII. Analyse the electoral performance and nature of factionalism in Akali Dal from 1985 onwards.
- VIII. Discuss composition and powers of the Election Commission in India.

SECTION-C (Compulsory)

- IX. Write brief answers in 50 words i.e. 7-10 lines on the following :

1. Discuss the role of Prime Minister.
2. How Chief Minister is appointed ?
3. Write on Judicial Review.
4. Write on the importance of Public Interest Litigation.
5. Mention powers of Supreme Court.
6. What is the role of Chief Minister ?
7. Write on nature of Political System.
8. Write on ideology of Indian National Congress.
9. Discuss electoral performance of SAD.
10. Discuss the role of Religion in Indian Politics.
11. Discuss electoral reforms in India.
12. What are the emerging trends in Indian Politics ?
13. What is the importance of Caste in Indian Politics ?
14. What is the importance of Regional Parties ?

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10½ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 14 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ - A

- I. ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।
- II. ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- III. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਉੱਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ।
- IV. ਨਿਆਇਕ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - B

- V. ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੱਛਣਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- VI. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਦਲਿਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- VII. 1985 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ ਧੜੇਬੰਦੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।
- VIII. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਚੋਣ ਆਯੋਗ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - C

(ਲਾਂਬਮੀ)

- IX. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਉੱਤੇ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ 7-10 ਸਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :
 - 1. ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
 - 2. ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਵੇਂ ਨਿਯੁਕਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
 - 3. ਨਿਆਇਕ ਪੁਨਰ-ਵਿਚਾਰ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
 - 4. ਲੋਕ ਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
 - 5. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
 - 6. ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?
 - 7. ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਸਰੂਪ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
 - 8. ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
 - 9. ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
 - 10. ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਧਰਮ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
 - 11. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਚੁਣਾਵੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
 - 12. ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਝੁਕਾਅ ਕੀ ਹਨ?
 - 13. ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਜਾਤਪਾਤ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?
 - 14. ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?